

Herstelwerk van de Heilige Geest

Gebedsgenezing, spreken in tongen, de gave van de profetie, dat waren zaken uit de eerste gemeente vonden de reformatoren. De ambten kwamen er voor in de plaats, vonden ook hun volgelingen. Maar in de twintigste eeuw doken er steeds meer christenen op die dat een kromme redenering vonden. Een mening die ook binnen de kerken de laatste jaren steeds meer opgang doet. De Nederlands gereformeerde ds Smouter schreef er een boek over.

Ab Noordegraaf las *Herstelwerk* geboeid.

Het is opvallend hoeveel aandacht er de laatste jaren binnen de kerken bestaat voor de gaven van de Heilige Geest zoals Paulus daar over schrijft in zijn brieven. Lange tijd was binnen de gereformeerde gezindte de gangbare gedachte dat de bijzondere Geestesgaven alleen voor de eerste tijd bestemd waren. Sinds de afsluiting van de gezaghebbende boeken van het Nieuwe Testament zouden zij tot het verleden behoren.

Deze zogenaamde 'streeptheologie' is in de 20e eeuw fel bestreden door evangelische en charismatische christenen. Op het ogenblik zien we dat hun protest ook meer en meer gehoor vindt in de kerken van de gereformeerde gezindte. Met welk recht nemen we aan dat wat de Heer aan Korinte schonk in de dagen van Paulus voor zijn gemeente in later eeuwen niet meer nodig zou zijn?

Een van hen die zich die vraag stelt is de Nederlands Gereformeerde predikant, ds. Willem Smouter. Hij schreef onder de titel *Herstelwerk* een boeiend boek over het werk van de Geest, met name de gaven die Hij schenkt, van schepping tot volinding. Hij beoogt daarmee een bijdrage te geven aan het volgens hem broodnodige gesprek tussen gereformeerde en evangelische christenen.

Scheppingsgaven

Het boek leest vlot. Je hebt het gevoel dat de auteur als het ware naast je zit en met zijn lezers in gesprek is. Je hoort hem als het ware praten, flitsend, een tikje uitdagend, scherp formulerend en pastoraal bewogen. Het is ook een eerlijk verslag van zijn eigen zoektocht en -voeg ik er aan toe - van wat hij onderweg gevonden heeft.

Ik vind het een verdienste dat de schrijver voluit wil staan in de reformatorische traditie en tegelijk geleerd door de charismatische beweging, ook met nieuwe ogen kijkt naar de Bijbel, de bron en de norm voor leven en denken.

Een centrale gedachte is de stelling dat de Geest ons niet geeste-

lijk wil maken, maar menselijk. Wij zijn mensen, die niet meer beantwoorden aan het beeld van God waarin we geschapen zijn. Wij worden door de Geest van Christus hersteld in ons menszijn, zodat we weer Gods beeld gaan vertonen in het uitvoeren van de scheppingsopdracht.

De gaven van de Geest zijn dan ook geen buitenissige, bovennatuurlijke gaven maar scheppingsgaven, herstelde natuur. Vandaar dat Smouter aan het begin van zijn boek in één zin als het ware een samenvatting geeft van het hele boek. Die samenvatting luidt als volgt: Wat onze God bedoelde bij de schepping, wat hij herstelde in Jezus en zal voltooiën bij de wederkomst, dat wil Gods Geest in ons werken en versterken.

Herstelwerk dus. Dat licht op als Jezus, de beloofde Messias onder zijn volk verschijnt. In een prachtig hoofdstuk over Lucas 4, Jezus' woorden in de synagoge van Nazaret maakt Smouter duidelijk hoe het werk van de Geest in Jezus Christus geweldig mooi was, maar ook pijnlijk onaf. Geweldig mooi: er geschieden tekenen van hulp en heil, mensen komen in de ruimte te staan van Gods bevrijdend evangelie. Maar ook pijnlijk onaf: Want als Jezus vol van de Geest onder de mensen verschijnt, worden de gevangenen nog niet bevrijd en blijft het oordeel over de machten die de schepping teisteren, nog uit.

Toekomstmuziek

De tijd waarin we leven is een tijd waarin de Geest en zijn gaven ons als voorschot geschonken zijn. Een voorschot dat doet verlangen naar meer. Dat betekent dat de schrijver naar twee kanten een correctie aanbrengt. Aan de ene kant is hij van mening dat het niet aangaat te denken dat we nu al in de gloria zijn. Dat miskent de gebrokenheid.

Anderzijds is het even onjuist om te doen alsof die gloria alleen maar toekomstmuziek is. Immers Messias Jezus heeft op Pinksteren zijn Geest uitgestort en Hij wil ons vervullen met zijn gaven opdat we weer gaan leven naar

Gods bedoeling.

De wonderen die Jezus verrichte houden een belofte in voor ons. Smouter is er namelijk diep van overtuigd dat we een relatie mogen leggen tussen de wonderen van Jezus en het menszijn. Jezus verrichte zijn wonderen in zijn menselijke natuur. De tekenen die Hij verrichte laten daarom iets zien van dat herschapen menszijn. Vandaar dat in het Nieuwe Testament ook Jezus' leerlingen in zijn naam tekenen verrichten in daden van hulp en heil, in de verkondiging van de vergeving. Dat blijft ten dele. Het zijn lichtflitsen in een gebroken wereld, die doen uitzien naar de wederkomst en de volle openbaring van Gods Rijk. Maar we mogen die tekenen niet veronachtzamen. Concreet betekent dit voor Smouter dat hij een pleidooi voert om de belofte aangaande de vruchten en de gaven van de Geest ernstig te nemen. Hij herinnert ons aan Paulus' woord: 'Streeft naar de hoogste gaven' (1 Kor/ 14: 1). Niet om elkaar de loef af te steken, maar om elkaar te bouwen. De gaven functioneren immers daar pas goed waar de liefde de toon aangeeft zoals de schrijver laat zien aan de hand van een boeiende uitleg van 1 Korinte 13.

Opsluiten

Het feit dat het om scheppingsgaven gaat, betekent ook dat we het werk van de Geest op dit punt niet mogen opsluiten in de kerk. We moeten af van het gesloten wereldbeeld dat ons aangeprept is sinds de Verlichting. We mogen Gods hand en zijn handelen niet beperken tot enkel bovennatuurlijke momenten. Zowel waar een mens genezing ontvangt langs de gewone weg van de medische wetenschap als via een alternatieve genezer mogen we de Here danken voor wat Hij geeft, want al wat God geschapen heeft is goed.

Het boek eindigt met een warm pleidooi over gebedspastoraat.

God in ons midden

Met de teneur van dit boek stem ik van harte in, al roept zijn betoog hier en daar ook vragen op. Ik denk bijvoorbeeld aan de gedachte dat Jezus zijn wonderen verrichte als mens. Ook Berkhof was in zijn *De mens onderweg* die mening toegedaan. Toen ik dat destijds las, was ik aanvankelijk erg geïmponeerd door die gedachte. Het bood ruimte met name naar de kant van de verhouding van de mens tot de natuur. Toch kreeg ik in toenemende mate moeite met die gedachte. Als Jezus de jonge man van Nain uit de

richtte zijn wonderen als mens en niet als een verklede God, werk je dan zelf niet een scheiding in de hand. Doe je dat niet tekort aan het Persoonsgeheim van Christus?

Een tweede vraag betreft de visie van de schrijver op de medische wetenschap. Het gaat me te ver om te zeggen dat de academische geneeskunde langs de grenzen van een pact met de duivel scheert. Juist wie, zoals Smouter, de gaven van de Geest verbindt met de schepping mag wetenschap en techniek op zich als goede gaven van God zien. Is er op dit punt vergeleken met de tijd van de bijbelschrijvers toch ook niet sprake van een ontwikkeling waarbij we de gaven van de genezing toch ook mogen betrekken op de medische wetenschap? Waarbij wel beslissend is hoe mensen met die gaven omgaan.

En ik geef toe: in een klimaat waarin de wetenschap in hoge mate beheerst wordt door een methodisch atheïsme, waarbij er geen ruimte is voor de erkenning van de zegen van God ook in genezing en heling, is het goed de betekenis van geloof en gebed te accentueren. Ik heb daarom dit boek gelezen als een indringend pleidooi om God en zijn werk te betrekken op de gewone werkelijkheid waarin we leven en om veel van de Geest van Christus te verwachten. Gereformeerde soberheid en evangelische bevlogenheid reiken elkaar in dit boek op een verrassende wijze de hand.

Ab Noordegraaf

W. Smouter, *Herstelwerk*. De Geest werkt van schepping tot volinding. Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer 2006, 192 p., 12,90 euro.

De Geest wil ons niet geestelijk maken, maar menselijk

dood opwekt, spreekt Lucas met nadruk van de *Kurios*, de Heer, de Griekse weergave van de oudtestamentische Godsnaam. In andere gevallen is de reactie op de wonderen de aanbiddende belijdenis: Waarlijk Gij zijt de Zoon van God. Met name het vierde evangelie legt een nauwe verbinding tussen de wonderen en het geheim van Jezus, God in ons midden, zoals de auteur trouwens ook erkent. Uiteraard is dat niet los te denken van zijn menszijn, maar het gaat niet aan de twee naturen tegen elkaar uit te spelen. Ergens in zijn boek signaleert Smouter het gevaar van een scheiding tussen de goddelijke en de menselijke natuur. Maar als je zegt: Jezus ver-

Zowel waar een mens genezing ontvangt langs de gewone weg van de medische wetenschap als via een alternatieve genezer mogen we de Here danken voor wat Hij geeft. (foto CW)